

GAZETA LWOWSKA.

Sobota

N^{er.} 23.

23. lutego 1833.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Przemysła. —

Na obchód uroczystości urodzin Najj. Pana ośiarowali dla trzeciego domu galicyjskiego wychowania młodzieży wojskowej w Przemysłu: JW. Biskup przemyski ob. grecko-unickiego, Jan Snigurski, 20 złr. m. k., 6 korcy zboża, 10 korcy kartofli, beczkę kapusty i beczkę piwa; w. Konstanty Pawlikowski, dziedzic Róźubowic w obwodzie przemyskim, 5 korcy zboża i beczkę piwa.

— Z Nowego Sącza. —

Dnia 12. b. m., jako w dzień urodzin najlaskawszego Monarchy, odbyło się w tutajszym kościele parafialnym, w obec miejscowych władz cywilnych i wojskowych, licznego obywatelstwa tego obwodu, młodzieży szkolnej z jej nauczycielami, cechów i mieszkańców miasta, uroczyste nabożeństwo z odśpiewaniem hymnu *Te Deum* za najdroższe życie i pomyślność N. Pana i całej Najj. panującej rodziny cesarskiej. Pieśń ludu: „Boże zachowaj nam Cesarza Franciszka“ zakończyła uroczystość kościelną. JW. starosta cyrkulowy dał dnia tego ucztę wspólną, pod czas której zaproszeni na nie liczni obywatele, urzędnicy i znakomitsi mieszkańcy miasta spełniali toasty za najpożądanejsze zdrowie Jego Ces. Król. Mści. Wicczorem obywatele i mieszkańcy tutejsi suto oświeścili, z własnego natchnienia, swe domy i mieszkania.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

Na mocy ukazu zalecono, aby młodzież szkolna tych instytucyj, które należą pod zarząd ministeryjum spraw wewnętrznych, przekonaną o złe postępowanie, wyłączone została od nadanego jej powołania, i oddana była rządowi gubernijalnemu, aby zdolnych do wojska wzięść, niezdolnych zaś w gubernijach sybirskich osiedlić; przeciwnie zaś ci, którzy uznani będą za niezdolnych do przeznaczonych im wydziałów, nie będąc nieobyczajnymi, mogą sobie obrać sposób życia w stanach, podatki płacących.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Na rozkaz kongresu w Washingtonie, ogłoszono tabelkę ludności Zjednoczonych Stanów, Ameryki północnej, po 5tym w roku 1830 przedsięwziętym przeliczeniu ludności, w której osobno wymienieni są kolorowi i niewolnicy w każdym z osobna państwie. Z tego okazuje się, co następuje: Ogólna ludność Zjednoczonych Państw wynosi 12.858,670 dusz, pomiędzy którymi 10.849,620 jest wolnych, a 2.009,050 niewolników. Jedenaście państw północnych: Maine, Nowy-Hampshire, Rhodeisland, Massachuset, Konektikut, Wermont, Nowy-York, Pensylwania, Ohio, Indiana, Michigan, na daleko mniejszej przestrzeni ziemi mają stosunkowo większą ludność, niżeli 17 południowych państw: Nowy-Jersey, Delaware, Maryland, Virginia, Północna-Karolina, Południowa-Karolina, Georgia, Kentucky, Tennessee, Luisiana, Mississipi, Illinois, Alabama, Missouri, Arkansas, Floryda i Kolumbia, przy czém jeszcze to dodać należy, że prawie wszystka ludność z niewolników złożona, przypada na stronę państw południowych, albowiem północne państwa liczą tylko 574 niewolników; państwo Wermont całkiem ich nie ma. Mieszkańców wolnych w państwach północnych jest 6.531,525, a w południowych 4.318,095 dusz. Najwięcej niewolników jest w państwach Wirginii i południowej Karolinie; mianowicie pierwsze państwo liczy onych 469,757, a ostatnie 315,401. Tak więc liczba niewolników przewyższa w Karolinie południowej nawet liczbę wolnych, albowiem państwo to liczy tylko 257,363 białych i 7921 kolorowych wolnych. Największa ludność jest w Nowym-Yorku i Pensylwanii. Pierwsze mianowicie ma 1.873,663 białych, 44,869 wolnych kolorowych i 76 niewolników, ostatnia, 1.309,900 białych, 37930 wolnych kolorowych i 403 niewolników. Najmniejszą ludność ma państwo Arkansas, mianowicie 25,671 białych, 141 wolnych kolorowych, 4,576 niewolników. W roku 1830 wynosiła cała ludność Zjednoczonych Stanów 12 856,154 dusz, a zatem w dwóch latach pomnożyła się tylko o 2516.

Portugalia.

Z Lizbony donoszą pod d. 19. stycz.: »Ma-

my wiadomości, z Oporto dochodzące do d. 12. t. m. Kronika nr. 11. tego roku zawiera uwolnienie od obowiązków mar. Palmella; Mouzinho d'Albuquerque i Mouzinho da Silveira, t. j. od ministerstwa spraw zewnętrznych, wewnętrznych i finansów; trzech doświadczonych urzędników zastąpili młodzi bez doświadczenia ludzie. Do Oporto przybyło blisko 950 ludzi, 130 koni, i wiele żywności, które pod Foz z łatwością wylądowano. W d. 8. starał się generał Santa Martha niepokoić lądowanie pod Foz, co się mu jednakże nie powiodło.

Posel hiszpański tutejszy, hr. Montealegre, zaraz po przybyciu p. Cordova, swojego następcy, jako będąc odwołany, powróci do Hiszpanii. Ponieważ rząd hiszpański posłał okręt liniowy, fregatę i jeden bryg z zapieczętowanymi rozkazami z Radyxu do Vigo, przeto odplynął z tam okręt trzechpokładowy St. Vincent, aby wzmocnić flotyllę angielską na Duero.

Hiszpanija.

W prowincyi Toledo ogłoszono bardzo ostre rozporządzenia policyjne. Nikt nie może przyjmować do swojego domu cudzoziemca, nie doniósłszy o tém władzy w dwóch godzinach. Ktoby środek ten rządu ganił, lub obrażał władze i urzędników, będzie aresztowany i przed sądem stawiony. Rozsiewacze fałszywych, lub zatrważających wieści przeciw udziel-nym prawom króla, lub przeciw rządowi i trybunałom, będą przed sądem wojennym stawieni; kto stara się uszanowanie ku rządowi wprost lub ubocznie osłabiać, odbierając listy w tej mierze w nieprzyjaźnej przeciw rządowi myśli, takowe czytając lub przepisując, zamiast udzielenia ich natychmiast rządowi, powinien być równie surowo karany.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Król jmc mianował admirała Sir Edwarda Thornbrough, w miejscu zmarłego admirała lorda Exmouth, wice-admirałem połączonych królestw Anglii i Irlandyi, lejtnantem admirałicy i lejtnantem flot rzeczonych królestw, a pułkownika John Ready w miejscu p. Cornelius Smelt gubernatorem wyspy Man.

Dz. *Albion* mówi: Nigdy nie spełzył tak na niczem plan naszych ministrów, jak w ich dwuznacznej polityce względem Portugalii. Jeżeli sobie kto marzy, że układy w Madrycie wzniosą na nowo zgruchotaną machinę ich polityki w tej sprawie, że dyplomacy powiedzie się lepiej, niżeli rozbojowi morskiemu, pozabawic Dom Miguela tronu portugalskiego, możemy takich spekulantów przyszłych zdarzeń

zapewnić, że zdania ich nie mają żadnej podstawy. Możemy twierdzić jako faktum, wstrzymując się od każdego w tej mierze sądu, że trwałość rządu Dom Miguela, jako władcy Portugalii, jest w tej chwili tak doskonale zabezpieczona, jak tylko może być jakiegobądź władztwo w dniach naszych zabezpieczona. Władztwo Portugalii w osobie Dom Miguela, jak dalece trwałość onegoż zawisa od ludu portugalskiego, i od rządu hiszpańskiego, jest mocne i niewzruszone.⁴

Jak słychać, generał-major Sir Edward Blakeney wyjedzie niebawem z Dublina do Kilkenny, i w mieście tém założy swoje główną kwatę, ponieważ okolica tego miasta jest główną siedzibą powstania i bezprawia.

Podług gazet z Jamaiki do dz. 17. grudnia dochodzących, rozwiązał wielkorządca zgromadzenie mówą, która nieokazuje wielkiego upodobania z postępowania izby, i grozi surowemi środkami przeciw burzliwym osadnikom. Wiadoki to nie zatrwożyły bynajmniej interesowanych. Członkowie zgromadzenia, gdy lord Mulgrave opuścił izbę, chcieli utrzymać, iż niewyraźnie wyrzekł rozwiązanie izby w swojej mowie, zaś mowca zapewniał o tém najmocniej. Izba trudniła się jeszcze dalej obradami, słuchała wniosków do uchwał przeciw prawom rady rządzącej, i postanowiła na jutrz, dnia 15. dalej się naradzać. Rada rządząca kazala uchwały swoje względem prawa wnoszenia do izby bilów, szczególnie co się dotyczy podatków (czego jęj izba chce zaprzeczyć) jeszcze dnia 13. w tamiecznych gazetach umieścić. Tak tedy wyspa ta jest zrewoltowana.

Francyja.

Król złagodził niedawno karę więźniom galeryowym w Brest, Rochefort i Toulonie; 99 zostało ulaskawionych, a 245 mniejszą ponie-sie karę. W Brescie stanęli wszyscy więźniowie we dwa szeregi i przy trwożliwem oczekiwaniu odczytano imiona ulaskawionych; byli to po większej części starcy, białym włosem okryci, z których rysów okazywały się długie cierpienia. Na udzielenie król. komisarza odpowiedziano: Niech żyje król! Pomiędzy ulaskawionymi jest stary Murzyn, który był w podejrzeniu, że należał do otrucia i pomagał pewnej kobiecie do zabójstwa, o te zbrodnie posądzonęj, i dla tego opinija publiczna oskarżyła go jako zbrodniarza. Skazany ón był na dożywotnią pracę w ciężkiej niewoli.

Moniteur umieścił raport doktorów Orfila i

Auverty o własnościach zamku w Blay, i o stanie księżnej Berry, zdany ministrowi spraw wewnętrznych. Jest on następującej osnowy: Cytadella jest bardzo wysoka, a rozległość jej tak wielka, iż aby ją przejść potrzeba 20 do 25 minut. Powietrze jest czyste, temperatura umiarkowana, i w d. 24. i 25. stycznia, podczas pobytu tamże lekarzy, termometr zaledwie na 0 skazywał, podczas gdy w Paryżu stał pod punktem marznięcia. Wprawdzie w pewnych czasach dnia panują wiatry i mgły, mianowicie na wzgórzach i na miejscach ku Girondzie położonych, dla tego pominięni lekarze radzili księżnej, aby się nieprzechadzała tylko w południe, i obierała zakryte chodniki. Zresztą niepodpada wątpliwości zdrowe położenie tej cytadelli, ponieważ z osady 700 ludzi tylko jest 22 chorych; mieszkanie księżnej Berry jest w starém mieście Blaye, dosyć od rzeki oddalone, i na punkcie cytadelli, dalekim od wałów, chociaż dosyć jest na wzniesioném miejscu. Dom ten ma pokój na dole i na piętrze; w ostatnich mieszka księżna z dwiema dodanemi osobami. Pokoje nie są obszerne, ani ich nie ma wiele; wszelako nie są szczupłe, i można w nich mieszkać bez uszczerbku zdrowia. Sprzęty domowe są przyzwoite i wszystko tak urządzone, że mieszkańcy zabezpieczeni są przeciw wszystkim atmosferycznym wypadkom. Ogród owocowy, grzędy z kwiatami i chodniki, prawie tak wielkie jak trzecia lub czwarta część podwórza w Louvre, przypierają do mieszkania księżnej, służą jej do przechadzki, z kąd piękny ma widok na Gironde, i gdzie może się każdego czasu przechadzać. Oprócz tego może się przechadzać po całej cytadelli; na najwyższym punkcie waju kończą teraz pawilon, przeznaczony, aby w nim miała spokojność i schronienie przeciw burzy, i, rozległy widok. Potrawy, które księżnej zastawiają, są bardzo dobre i starannie urządzone. Doznaje ona największego poważania, i nie zaniedbano niczego, coby w położeniu ulgę mogło jej przynieść. Sąd królewski paryzki przedsięwziąć rozkazał jeszcze dodatkowe śledztwo w sprawie zamachu na moście Pont-Royal; słuchano już znowu kilku świadków.

P. Odier, jeden z cenzorów banku zdał akcyjonaryjuszom zwyczajny roczny raport o stanie banku, z którego okazuje się, że się interes banku ciągle zmniejszają. Majątek kasy w pieniądzach, asygnatach, i t. d. wynosił 6621 mil. 685,549 fr. W roku 1831 było w obiegu 7221 mil. 19,945 fr., a w d. 1. stycznia 1833 miał bank 3327 uczestników jako właścicieli.

Wiele dzienników umieściło list, pisany z Argos d. 21. grudnia, podług którego zajęcie miała d. 17. t. m. potyczka między jednym oddziałem wojska francuzkiego a częścią wojska greckiego, należącego do partyzanta Rokokotroniego, w której 360 Greków poległo.

Niezmierznie świetny był bal, wyprawiony przez marszałka Soult, prezydenta rady ministrów ku czci książąt i wojska. Znajdowali się wszyscy ministrowie, marszałkowie, prezydenci izb, ośmiu jenerałów lejtnantów, wielu jenerałów majorów i mnóstwo wyższych oficerów. Salon, przez który przechodzono, wystawiał namiot, osadzony działami, moździerzami i trofeami. Pośrodku, na wielkim stole, stał w płaskorzeźbie plan Antwerpii i innych wojskowych robót, wykonanych przed Antwerpiją.

Dzień. *Nouvelliste* pisze z Toulonu pod d. 31. stycznia: Kompanije wojska morskiego linijowe 92, 99, 114 i 119 przeznaczone są na osadę okrętu linijowego *Superbe*. Takowy powinien być w d. 1. lutego uzbrojony. *Korweta Circé* wchodzi do komisji portowej; ma ona być osadzona 90. i 110. kompaniją wojsk linijowych morskich. *Marengo* weźmie jutro 500. ludzi z 67. pułku linijowego i zawiezie ich do Algieru. *Marengo* wziął także 50-strzelców afrykańskich, oficerów różnych korpusów i blisko 500,000 fr. *Korweta Perle* zabrała dzisiaj na pokład 120 ludzi, których zawiezie do Afryki.

Znany *Vidocq* oznajmia, że otworzy biuro *de renseignement*. Prospekt wyraża: »Przy moim wysokim obowiązku nie mieszałem się nigdy do polityki politycznej; lecz dawniej oczyściłem stolicę ze złodziei, a teraz chcę ją oczyścić z oszustów.« Instytut ten przeznaczył *Vidocq* szczególnie ku pożytkowi kupców paryzkich.

Jedno pismo ministeryjalne donosi z pewnością, że książę Broglie ofiarował jenerałowi *Fabvier* ważną posadę w Grecyi, jeżeli pojedzie tamże z królem Grecyi i będzie się naturalizował.

W d. 4. lutego umarł w 91. roku życia swojego nestor francuzkiej literatury i naukowości, p. *Dacier*, nieustający sekretarz król. akademii napisów i pięknych umiejętności, członek akademii francuzkiej i akademii moralnych umiejętności, jeden z konserwatorów biblioteki, urzędnik legii honorowej i t. d.

Jenerał lejtnant *Pelet*, któremu poruczone było dowództwo wojska wschodniego, znajdował się znowu w d. 4. lutego na posiedzeniu izby deputowanych.

P. Chateaubriand był w d. 31. stycznia w gabinecie pana Gabaille, sędziego instrukcyjnego. Zapewniają, że trzyma się tego samego systematu, jak w dawniejszej sprawie. Wzbraniał się dać objaśnień we wszystkiem, co się go tyczyć, i, odpowiedział tylko na podania, ściągające się do trzeciej osoby.

Poeta Beranger wydał nowy tom swoich poezyj z przemową i dedykacją do Lucyjana Bonapartego.

Państwo Papiężkie.

W d. 21. stycznia udał się Wielki Książę Badencki w towarzystwie c. k. austriackiego posła, hr. Lützow, do pałacu na Watykanie, dla odwiedzenia Ojca s., gdzie przyjęty został przez jego świątobliwość z odznaczeniem, należnem jego stopniowi.

Kardynał Spínola, mianowany przez Ojca s. nadzwyczajnym komisarzem w legacjach po drugiej stronie Pesaro, wyjechał w d. 28. stycznia z Rzymu do Bolonii, dla objęcia tamże nowego powierzonego sobie urzędu.

Holandya.

Królowa jejmość niderlandzka powróciła w d. 21. stycznia z Berlina do Hagi.

Dziennik *Amsterdamer Handelsblad* z d. 5. lutego donosi w swojej korespondencji z Hagi: »Jak slychać, Francya i Anglija postanowiły aż do istotnego dowodu, że się rzecz ma inaczej, uważać Skaldę za wolną dla okrętów wszystkich narodów bez wyjątku. Poselstwa obudwóch mocarstw w Hadze mają być upoważnione oświadczyć, że jeżeli powyższe postanowienie nie będzie szanowane przez rząd niderlandzki, dwory ich przedsięwzją najdzielniejsze środki, aby przywrócić wolną żeglugę.

Jenerał Chassé darował swojemu rodzinnemu miastu Thiel swój portret. Malował go sławny malarz Pierneman, ojciec, i teraz zdobi on ratusz thielski. Nad nim jest napis wiérszem ku czci dowódcy cytadeli antwerpskiej.

Spór między dziennikami *Journal de la Haye* a *Amsterdamer Handelsblad* wciąż jeszcze trwa. Ostatnie pismo zawiera znowu artykuł, starający się dowieść, że zasady pisma hagskiego: połączenie na nowo z Belgijum i powszechna wojna, nie jest ani wyrazem rządu, ani narządu holenderskiego, i że w tym względzie dziennik hagski jest tylko organem stronnicstwa belgijskiego oranżystów.

Belgijum.

Moniteur Belge z d. 3. t. m. donosi: Król Obojczy Sycylii doniósł królowi Belgów o swo-

im zaślubieniu, i oraz odpowiedział na list, w którym król Belgów doniósł mu o swoim zaślubieniu. Dalej odebrał rząd odpowiedź księcia Lukki na doniesienie mu o wstąpieniu na tron i zaślubieniu króla Leopolda. Podobnie odpowiedział książę Altenburg na zawiadomienie go o zaślubieniu króla Leopolda.

Moniteur Belge z d. 2. lutego pisze: »Ponieważ rząd odebrał notę od ministra spraw zagranicznych rzeczypospolitej Argentyńskiej, podług której bandera belgijska porównana jest z banderą buenos-ayreską w portach położonych prowincyj nad rzeką de la Plata; przeto nakazano także i w portach belgijskich, przypuszczać okręty owej rzeczypospolitej na zasadzie zupełnej wzajemności.

Journal d'Anvers z d. 5. lutego donosi: Na Skaldzie nie masz już lodu, i wewnętrzna żegluga rozpoczęła kilka małych statków, które przybyły z wyższej Skaldy. Wszelako jest to uderzającą okolicznością, że w oświadczeniu ministra spraw zewnętrznych, udzielonem izbie reprezentantów w dniu wczorajszym, nie namienił zupełnie o częstkowej, tymczasowej lub ostatecznej żegludze na Skaldzie. Nie czynimy żadnego nieprzyjemnego wojosku z tego milczenia na otworenie Skaldy dla neutralnych okrętów. Dowiadujemy się, że istotnie w tej chwili (wpół do 4tej) zawinęły dwa okręty kupieckie do portu. Okręty te są jeden duński a drugi szwedzki z owocami z Villanova, i adresowane są do pana Kramp. Pod zankiem Perle, ale zapewne przez omyłkę, zostały zatrzymane.

Dzień. *Lynx* utrzymuje, że odebrał od dobrze rzeczy świadomych z Londynu wiadomość następującą: »Rząd francuzki żądał, aby koszt wyprawy do Antwerpii nałożone były na Holandya, lecz gabinet londyński oparł się temu wezwaniu, i Francya musi się uważać zupełnie za wynagrodzoną owemi małemi szesćcią działami, które w tryumfie do kraju zaprowadziła.

Zaledwie dowiedziano się w Bruxelli, że redaktorowie dzienników zostali w Paryżu zmierzni do politycznych pojedynków, wzięto sobie, jak naturalnie, za powinność, naśladować modę paryzką; jeżeli wykonanie mniej było kawalerskie, może to pochodzi z różnicy obyczajów. W małym pisemku, wychodzącym w Bruxelli, pod tytułem: *Knut*, były dowcipne lub uszczypliwe uwagi względem pana Niellon, przez co kilka osób, między nimi adjutant tego jenerała, czatowało na redaktora tego pisma; gdy wychodził z teatru zaczęli go, potem go dobrze wytrzepali. Już lud poczyni-

nie skupiać dla wspierania silniejszego, lecz pocztę dosyć wcześnie przybył, aby pana Culhat zasłonić od dalszych nieprzyjemności, i zaprowadził go do domu straży.

Minister wojny przyjął po cenie kupna od francuzkiego rządu wszystko bydło, żywności i furaż, które wojsko francuzkie wychodząc z Belgijum zostawiło. Po między próżbami, z których w d. 2. b. m. miano zdać sprawę w izbie reprezentantów, uważając jedną od czterech kupców w Mons, którzy reklamują likwidacją, dostaw dla wojska francuzkiego w sierpniu 1831.

Szwajcaryja.

W dniu 30. stycznia rozstrzygnęła wielka rada kantonu Zurich wznowiane kilkokrotnie pytanie o zniesieniu fortyfikacyi miasta Zurich, 131 głosami przeciw 53, aby te fortyfikacje pozwoli zostały zniesione. Rada rządowa jest upoważniona i powinna do wykonania tej uchwały kazać zdać sobie sprawę umyślnie do tego mającej się złożyć komisji, jakim sposobem można by zniesienie tej twierdzy przywieść do skutku.

Pod dniem 26. stycznia wydał kanton Bazylei okólnik do wszystkich stanów Związku szwajcarskiego, w którym wiedzy innemi czytamy: Rzućmy okiem przy tej sposobności na teraźniejszy stan gmin, które się oderwały; ujrzemy obraz napelniający nas boleścią; rozszerzone ideje zupełnego władztwa ludu, nieograniczonej wolności rozdrażniły umysły, zmieszały pojęcia, i odwróciły ludzi od ścieżki spokojnego porządku i prawności; zniknęły posłuszeństwo i uszanowanie władz, a na ich miejsce nastąpiła rozwiozłość i dowolne postępowanie; religija i obyczajność są wysmiewane, wszystko, co jest świętém i dobrém, ginie przez zuchwałą dzikość; tłumione jest wolne wyrażenie się inaczej myślących, — prawdziwa wolność; gwałty i dowolność znamionują tok spraw publicznych; w gminach panuje zupełny nieład, skoro uchwały nadwierzają ich prywatne interesa; środki pomocne, zbierane przez długi szereg lat, są na raz zmarnowane; dobrze utrzymywane lasy bez oszczędzenia wydobrane i burzone; wzmagają się zbrodnie, próżniactwo, marnotrawstwo i ubóstwo; kredyt upadł, a sami władzcy nie mają ani powagi, ani zaufania, ani środków, aby chwycić się budowę zachować od grożącego onej upadku; Takie to są, wierni związkowi! ciérpkie owoce, zachęconej opieki, która była dana tak rozmaicie zuchwałemu stronnictwu, co się narzuciło przeciw prawomocnej konstytucyi, aby utłumić wolę większości i zaprowadzić panowanie swo-

jej gwałtowności. Wszystkie te zamachy, jesteśmy przekonani, byłyby się rozbiły, pokój, spokojność i porządek byłyby się wróciły w zburzonej części naszego kantonu, teraźniejsze oplakania godne okoliczności nie byłyby nastąpiły, gdyby ze strony Związku wyrzeczona była rękojmia naszej konstytucyi. Jeżeli przytoczone stosunki, i smutne rezultaty, wynikające z niedopełnienia owej powinności Związku, czule przyjmiecie; możemy mieć nadzieję, że się naklonicie, nie tylko nie pomagać do wykonania uchwał, nadwierzających nasze najświętsze prawa i dla tego nie mogących nigdy otrzymać przyzwolenia naszych Stanów, lecz przy postępowaniu około interesów naszego kantonu udacie się drogą do przywrócenia spokojności wiodącą, i takich użycie środków, które się zgadzają z daném uroczyscie słowem, z prawym stanem wiernego sprzymierzeńca i z pomyślnością naszego całego kantonu.

Turcyja.

Moniteur Ottoman z dnia 19. stycznia umieścił w części urzędowej doniesienie o ostatniej klęsce wielkiego wezyra (zgadzające się z wiadomościami już z innych gazet szczegółami). Dodaje przytém, że raport o tej bitwie przywiózł do Konstantynopola Fewzi pasza, tajny radca wojenny w seraju, który w szczególności poselstwie znajdował się pod ów czas w obozie. Fewzi pasza odebrał, po wzięciu wielkiego wezyra w niewolę Egipcyan, ozdoby państwa od urzędnika, któremu były przed bitwą przez w. wezyra wręczone, i zawiózł je do Konstantynopola. — *Moniteur* donosi w końcu, że lubo w Akschehr i na innych punktach znajduje się jeszcze znaczna siła świeżych wojsk, artylerji, amunicyi, prowiantu i wszystkiego, co jest potrzebne do dalszego prowadzenia wojny i dzielnej obrony państwa, sultan atoli przez wzgląd na ostrą porę roku i chcąc wojsku oszczędzić niszczącego go trudu i ułatwić połączenie się z niém nowym posiłkom, rozkazał wojsku swojemu stanąć obozem pod Akschehr od strony Konstantynopola. Tymczasem wysłano do Aleksandryi komisarzy celem traktowania o pokój i t. d. (O tém wszystkiém donosiliśmy już w Gaz. naszej.)

Dostrzegacz Austriacki z dnia 17. b. m. pisze: Wiadomości, nadeszłe zwyczajną pocztą z Konstantynopola z dnia 25. stycznia, donoszą: „Chociaż nie ma zwyczaju w państwie Osmanów, aby zawierzytelnieni u porty nadzwyczajni posłowie obcych dworów, przybywszy do stolicy, ze strony ministrów porty byli uroczyscie witani i obdarzani, wszelako, ze szczególnych

względów dla cesarsko - austrijskiego dworu i dla osoby barona Stürmer, otrzymał tłumacz porty w dniu 13. z. m. zalecenie, aby temu nadzwyczajnemu posłowi Cezarza Jmci powiuszował szczęścia ze strony kajmakana i ministrów porty, do jego przybycia, i złożył mu podarunki przy takich zdarzeniach zwyczajne. Poselstwo cesarskie przyjęło uroczyste tłumacza porty, Esrar efendego, i odprowadziło go ze zwyczajnymi formalnościami aż do Scala w Tophana. Podarunki te składały się z trzydziestu czterech tablas czyli okrągłych tureckich cabarets, nakrytych cukrami, kwiatami i owocami w pięknych wazach porcelanowych i w ozdobnych koszykach.

C. k. korweta Abbondanza, pod dowództwem c. k. majora p. Quate, na której odbywał baron Stürmer podróż swoją aż do Galioli, i przeznaczona do przewiezienia c. k. internuncjusza, barona Ottenfels, do Tryjestu, zawinęła w dniu 16. stycznia do portu konstantynopolańskiego, i zarzuciła kotwicę niedaleko Tophana. Za przybyciem swoim powitała ją wysokość 21 wystrzałami, na które podobną liczbą odpowiedziały baterie w Tophana. — Tego samego dnia zawinęła do portu konstantynopolańskiego część floty tureckiej, złożona z 1go okrętu liniowego, 3 fregat, 6 korwet, 3 brygów i 1 galijoty, aby ją wyreparowano w arsenale. — Wielki admirał Tahir pasza przybył w dniu 12. stycznia na tureckim parowym okręcie do Konstantynopola.

Podług ostatnich wiadomości z Azji mniej więcej znajdował się Ibrahim pasza ciągle w Konieh, tak z powodu strat, jakoteż dla pielęgnowania licznych chorych i ranionych; zresztą terazniejsza nadzwyczajnie ostra zima nie dozwoli mu się posuwać.

W osadzeniu wielkorządztw zasłzy niektóre odmiany: Hussein pasza, dotąd gubernator w Belgradzie, otrzymał wielkorządztwo Rumelii i dozór nad wawozami Bałkanu; Emir pasza, syn w. wezyra, sandszaki Janiny, Awlony i Delfina, a dotychczasowy muhasil Saloniki, Widszi pasza, wraz z tytułem wezyra, gubernatorstwo Belgradu; gubernatorstwo Saloniki dano Omerowi paszy, a sandszak Hercegowiny Alemu paszy ze Stolicza. Z tego powodu agencji porty tych nowomianowanych wielkorządców zostali w pałacu w. wezyra zwyczajnymi honorowemi sukniami udarzeni.

Wraz z posłem perskim przybyło także dwóch posłanników księcia Chokand, Mehmeda chan do Konstantynopola, aby wręczyć sultanowi listy przyjacielskie i podarunki ze strony swoich panów.

Miesiąc postu (Ramasan) począł się w dniu 22. stycznia, a z nim zatamowane zostały, jak zwyczajnie, interesa. Nawet i w wojskowości nie widać nadzwyczajnej czynności, wszelako słychać, że będzie zebrany znaczny korpus wojska, aby służył za rezerwę.

Nadzwyczajnie ostra zima, która już część tutejszego portu lodem okryła, tak wstrzymała niszczącą zarazę morową, że w przeszłym tygodniu między licznymi mieszkańcami greckimi tylko jeden zdarzył się wypadek i można się spodziewać, że ta zaraza niebawem całkiem wygaśnie.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencji prywatnych.)

Gdańsk dnia 7. lutego. (*Preussische Handels-Zeitung*.) Starą piękną pszenicę polską ciągle jeszcze szukają; ponieważ zaś zapasy jej są po największej części w rękach krzepkich, kupujący zatem muszą przystać na wyższe trochę ceny; jakoż za najlepszą 133 funt. płacono po 395 zł. pr. za łaszt 60 szefl. Z powodu złych dróg dowóz świeżej pszenicy jest nieznaczny; gatunki zboża po większej części są poślednie i do przewozu morzem niezdatne; z tem wszystkiem chętno zakupują wszystko, co się na targu pokaże, a nawet wyższe podają ceny. Za pstrokatą 127 do 129 funt. pszenicę zgodzono się po 300 do 330 zł. pr.; za pośledniejszą 120 do 125 funt. po 240 do 280 zł. pr. za łaszt 60 szefl.

Grochu szukają i dobrze zań płać. Małe partyje białego ze szpichlerza kupiono łaszt 60 szefl. po 210 zł. pr.; za piękny biały i żółty żądają po 240 zł. pr. za łaszt.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Othello, der Mohr von Venedig*, opera we 3 aktach.

Jutro: Na dochód jpana Gaurier: *Isidor Fritz, der furchtbare Bettler, oder: Die Frau zweier Männer*, dramat w 3 oddziałach.

Teatr polski: — W poniedziałek: *Matka rodu Dobratyńskich*, tragedia w 5 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest: Nr. 8. Rozmaitości.)